

## **EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn** **Prognos för utvecklingen 2013–2014**

Economic Accounts for Agriculture – first estimates for 2014

### **I korta drag**

#### **Oförändrat resultat för jordbruket 2014**

Jordbrukssektorns totala produktionsvärde i löpande priser förväntas minska marginellt 2014 jämfört med 2013. Både värdet av vegetabilieproduktionen och animalieproduktionen minskar med knappt 1 %. De totala kostnaderna förväntas ligga på ungefär samma nivå som 2013.

Den totala spannmålsskörden för 2014 uppskattas till ca 5,7 miljoner ton, vilket är en ökning med 14 % jämfört med 2013. Samtidigt förväntas priserna för spannmål sjunka under skördeåret 2014/2015. Totalt sett bedöms värdet av spannmålsproduktionen öka med 2 % jämfört med skördeåret 2013/2014.

Totalskörden av raps och rybs 2014 beräknas ligga i nivå med föregående år trots minskad odlingsareal. Priserna förväntas dock sjunka under skördeåret 2014/2015 vilket gör att värdet av oljeväxtproduktionen beräknas minska med 16 %.

Värdet av mjölkproduktionen uppskattas öka med knappt 6 % vilket förklaras av både ökad produktion och ett högre genomsnittligt avräkningspris under 2014 jämfört med 2013. Året inleddes med prisnivåer som låg betydligt över 2013 års nivå. Priserna har sedan sjunkit men trots prisetfallet bedöms det genomsnittliga avräkningspriset för 2014 ligga några procent över 2013 års nivå.

Slakten av nötkreatur beräknas öka med cirka 3 % under år 2014 jämfört med år 2013 samtidigt som avräkningspriserna uppskattas sjunka med cirka 5 %. Slakten av svin beräknas ligga i nivå med 2013. Avräkningspriserna beräknas dock sjunka varför värdet av svinproduktionen uppskattas minska med knappt 8 %.

Inför publiceringen av 2013 års beräkningar i oktober 2014 gjordes några revideringar av EAA som även påverkar tidigare år. Dessa berör främst animalieproduktionen och proteingrödor (se avsnittet fakta om statistiken).



Ulf Svensson, 036 – 15 50 74  
statistik@jordbruksverket.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4064 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 4 december 2014.  
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.  
Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

## Prognos för inkomstutvecklingen 2013–2014

Jordbrukssektorns totala produktionsvärde i löpande priser förväntas minska marginellt 2014 jämfört med 2013. Både värdet av vegetabilieproduktionen och animalieproduktionen minskar med knappt 1 %.

Priset på spannmål förväntas fortsätta att sjunka även under skördeåret 2014/2015. Lägre priser kompenseras dock av en stor skörd vilket gör att värdet av spannmålsproduktionen bedöms öka med 2 % jämfört med skördeåret 2013/2014. Värdet av produktionen av oljeväxter och potatis förväntas minska främst på grund av sjunkande priser.

Värdet av mjölkproduktionen uppskattas öka med knappt 6 % vilket förklaras av att produktionen förväntas öka med 2,5 % och ett högre genomsnittligt avräkningspris jämfört med 2013. Avräkningspriset låg under årets första 8 månader över avräkningspriset för motsvarande period 2013. Under perioden januari till april var avräkningspriset avsevärt högre 2014 jämfört med 2013. Därefter har priserna sjunkit. Trots priset faller uppskattas det genomsnittliga avräkningspriset för 2014 ligga cirka 3 % över 2013 års pris.

Värdet av gris- och nötköttproduktionen bedöms minska och i dessa fall är det sjunkande priser som är orsaken. Under året har även priserna på minkskinn fallit kraftigt efter flera års prisuppgång vilket gör att värdet av minkproduktionen minskar med närmare 30 %. Både produktionen av jordbruks tjänster och sekundära icke-jordbruksaktiviteter beräknas öka något i värde.

Kostnaderna för insatsvaror och tjänster beräknas vara i stort sett oförändrade. De lägre spannmålspriserna verkar dämpande på kostnaderna för foder som produceras inom det egna företaget och det foder som omsätts inom jordbrukssektorn. Priserna på köpfodermedel förväntas sjunka vilket är den främsta orsaken till att kostnaderna för köpfodermedel bedöms bli lägre än föregående år. Kostnaderna för handelsgödsel och växtskyddsmedel förväntas öka medan kostnaderna för energianvändning förväntas minska

Förädlingsvärdet netto, vilket motsvarar värdet av jordbrukssektorns produktion minus insatsförbrukning och kapitalförslitning, beräknas minska med drygt 2 %. Även driftsöverskott netto, som är det överskott som ska täcka kostnader för arrende, räntor, eget arbete och eget kapital, uppskattas minska med drygt 2 %. Minskade räntekostnader gör dock att företagsinkomsten, som ska täcka kostnader för eget arbete och kapital, uppskattas minska marginellt med cirka 0,5 %.

Jordbruksverket har levererat denna preliminära beräkning över inkomstutvecklingen i Sverige till EU:s statistikmyndighet Eurostat. Beräkningen redovisas i tabell 1, som innehåller värden för år 2013 samt förändringar till år 2014 i volym, pris och värde uttryckt som index.

I mitten av december planerar Eurostat att redovisa medlemsstaternas prognoser över utvecklingen av jordbrukets inkomster mellan åren 2013 och 2014. Indikator A, som beskriver förändringen i real faktorinkomst per årsarbete, är det mått som brukar användas vid jämförelse mellan medlemsländerna. Faktorinkomsten beräknas som produktionsvärdet (inklusive subventioner) minus kostnader för insatsvaror och tjänster och kapitalförslitning. Med antaganden om en nedgång av den totala arbetsinsatsen (-1,7 %) och en prisökning för bruttonationalprodukten med 1,3 %, kommer indikator A för Sverige att visa en nedgång med 1 %. Denna prognos är naturligtvis mycket osäker och det slutliga utfallet kan komma att skilja sig avsevärt härifrån.

## Innehåll

<b>Tabeller</b>	<b>4</b>
<hr/>	
Teckenförklaring	4
1. Produktionsvärde till baspris och kostnader inom jordbrukssektorn år 2013 i miljoner kronor samt prognos för utvecklingen för åren 2013–2014, index 2013=100	4
<b>Fakta om statistiken</b>	<b>5</b>
<hr/>	
<b>Detta omfattar statistiken</b>	<b>6</b>
Definitioner och förklaringar	7
<b>Så görs statistiken</b>	<b>7</b>
<b>Statistikens tillförlitlighet</b>	<b>7</b>
<b>Bra att veta</b>	<b>7</b>
<b>Annan statistik</b>	<b>7</b>
Elektronisk publicering	8
<b>In English</b>	<b>9</b>
<hr/>	
<b>Summary</b>	<b>9</b>
<b>List of tables</b>	<b>9</b>
<b>List of terms</b>	<b>9</b>

## Tabeller

### Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

### 1. Produktionsvärde till baspris och kostnader inom jordbrukssektorn år 2013 i miljoner kronor samt prognos för utvecklingen för åren 2013–2014, index 2013=100

1. Agricultural output at basic prices, intermediate consumption and other costs 2013 in million SEK and a first estimate for 2014, index 2013=100

Kod	EAA	Värde 2013	Prognos för utvecklingen 2014		
			Volym- index	Pris- index	Värde- index
01	Spannmål (inkl. utsäde)	6 576	117,9	86,5	102,2
02	Industrigrödor	1 775	101,8	90,8	92,4
03	Foderväxter	8 593	104,6	98,5	103,0
04	Köks- och plantskoleväxter	4 237	100,1	101,9	101,9
05	Potatis	1 976	104,8	74,1	77,6
06	Frukt och bär	824	98,6	95,0	93,7
09	Andra växter och vegetabiliska produkter	104	100,0	98,7	98,7
10	Vegetabilieproduktion (01 till 09)	24 085	107,0	92,8	99,4
11	Djur	12 148	102,4	94,8	97,1
12	Animaliska produkter	13 256	102,3	99,0	101,4
13	Animalieproduktion (11+12)	25 404	102,4	97,0	99,3
14	Produktion av jordbruksvaror (10+13)	49 489	104,6	94,9	99,4
15	Produktion av jordbrukstjänster	3 056	100,5	100,5	101,0
16	Jordbrukets produktion (14+15)	52 545	104,4	95,2	99,4
17	Sekundära icke-jordbruksaktiviteter	3 529	100,0	101,0	101,0
18	Jordbrukssektorns produktion (16+17)	56 074	104,1	95,6	99,5
19	Total insatsförbrukning	41 473	101,2	98,4	99,6
20	Förädlingsvärde brutto till baspris (18-19)	14 601	112,5	88,4	99,4
21	Kapitalförslitning	9 887	99,5	100,7	100,2
22	Förädlingsvärde netto till baspris (20-21)	4 714	139,7	70,0	97,8
23	Löner och kollektiva avgifter	3 102	.	.	101,2
25	Övriga produktionssubventioner	9 231	.	.	98,9
26	Faktorinkomst (22+25)	13 945	.	.	98,5
27	Driftsöverskott netto (22-23+25)	10 843	.	.	97,8
28	Arrende- och hyreskostnader	2 667	.	.	100,5
29	Räntekostnader	3 259	.	.	92,0
30	Ränteintäkter	546	.	.	94,8
31	Företagsinkomst netto (27-28-29+30)	5 462	.	.	99,5
40	Total arbetsinsats (1 000 årsverken)	62,1	.	.	98,3
	Prisförändring BNP	.	.	101,33	.

## Fakta om statistiken

---

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är ett system av statistiska beräkningar av värdet av jordbrukssektorns produktion och kostnader för denna produktion. Beräkningarna görs enligt regler som fastställts av EU:s statistikmyndighet Eurostat. Uppgifterna i EAA avser både värden och volymer (dvs. värden i fasta priser) på inkomstsidan och för vissa poster på utgiftssidan. Denna statistik regleras sedan 2004 av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 138/2004 av den 5 dec 2003 om räkenskaper för jordbruket i gemenskapen. Medlemsländerna beräknar och översänder EAA till Eurostat enligt fastställd tidsplan.

EAA avser att belysa den ekonomiska utvecklingen inom den nationella jordbrukssektorn och används bl.a. som underlag för jordbrukspolitiska bedömningar av jordbrukssektorns förändringar. Tidigare gjordes i Sverige motsvarande beräkningar genom den s.k. sektorskalkylen.

### Revideringar inför 2013 års beräkningar

Jordbruksverket arbetar kontinuerligt för att förbättra metoder och underlag för beräkningarna av EAA. Inför publiceringen av 2013 års beräkningar i oktober 2014 gjordes några revideringar av EAA som även påverkar resultaten för tidigare år. Revideringarna beror både på metodförändringar och felaktigheter i beräkningarna. Revideringarna påverkar i första hand värdet av jordbrukets produktion, och som en följd därav även resultatmått.

De revideringar som genomförts till denna beräkningsomgång och som fått störst effekt på resultatet berör produktionsvärdet för följande grupper:

- Andra animaliska produkter (minkskinn)
- Mjök
- Proteingrödor

Metoden för beräkningarna av produktionsvärdet för minkskinn har ändrats och revideringar har skett från 2005 och framåt. Bedömningen är att antalet skinn har underskattats för perioden 2005–2007 och överskattats 2008–2013. Störst effekt har metodförändringen för åren 2010–2013 då produktionsvärdena sänkts relativt kraftigt jämfört med vad som publicerats tidigare år.

När det gäller produktionsvärdet för mjök så har det nationella stödet för mjökproduktionen dubbelräknats då det ingått i det genomsnittspris som använts för levererad mjök samt även som en separat ersättningspost. Detta är ett fel i beräkningarna som legat kvar sedan 2005. Revideringar är nu gjorda för åren 2005 till 2013. Produktionsvärdet för mjök är därför 2,1 till 2,7 % lägre än vad som tidigare publicerats för åren 2005–2013.

I gruppen proteingrödor har åkerbönor inte legat med i beräkningarna. Produktionen av åkerbönor har under senare år ökat kraftigt. EAA har nu reviderats och produktionsvärdet för åkerbönor är inräknat i proteingrödor från och med år 2004.

Utöver detta har även antalet uppskattade årsarbetskrafter för år 2013 reviderats, vilket påverkar utvecklingen i indikator A och B.

## Detta omfattar statistiken

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteckning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karakteristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn men innefattar inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom skogsbruk eller anställning.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på friland (inklusive trädgårdsodling) eller under glas, husdjursskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget bruk), biodling, renskötsel, pälsdjursskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäcks- eller kostnadmässigt ur statistiksynpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

På vegetabilieområdet ska all produktion värdesättas, även skörd av sådana produkter som används som foder och som omsätts inom sektorn genom direkt försäljning till andra jordbruksföretag eller används på de jordbruk där de produceras. Samtidigt återkommer dessa produktionsdelar på kostnadssidan som kostnader för foder och påverkar därför inte nettoresultatet.

På animalieområdet gäller att produktionsvärdet för husdjuren nötkreatur, svin och får inte enbart utgörs av slaktintäkter. För dessa djurslag beräknas produktionsvärdet på olika sätt för stamdjur och omsättningsdjur. För stamdjur utgörs produktionsvärdet av de värden som djuren har när inträde till stamdjursbeståndet sker. Detta gäller för mjölkkor, am- och dikor, suggor, galtar samt tackor. För omsättningsdjur är produktionsvärdet detsamma som slaktintäkten och värdet av förändringen av djurbeståndet mellan årets början och slut.

I EAA redovisas produktionsvärden och kostnader både till producentpris och till baspris. EAA till baspris innefattar direktersättningar (subventioner), vilka inte innefattas i EAA till producentpris. Vidare uppdelas direktersättningar i produkt- respektive produktionsrelaterade direktersättningar. Produktionsrelaterade direktersättningar, såsom miljöstöd, redovisas under en särskild post.

## Definitioner och förklaringar

De i EAA ingående resultatmått till baspriser framkommer på följande sätt:

- + Värdet av vegetabilieproduktionen
- + Värdet av animalieproduktionen
- + Intäkter från jordbrukstjänster
- + Intäkter från sekundära icke-jordbruksaktiviteter
- = *Totalt produktionsvärde*
  
- Kostnader för insatsvaror och tjänster
- = *Förädlingsvärde brutto till baspris*
  
- Kapitalförslitning
- = *Förädlingsvärde netto till baspris*
  
- + Övriga produktionssubventioner
- = *Faktorinkomst*
  
- Löner och kollektiva avgifter
- = *Driftsöverskott netto*
  
- Arrende- och hyreskostnader
- Nettoräntekostnader
- = *Företagsinkomst*

Utöver detta redovisar Eurostat vid inkomstanalyser följande tre s.k. inkomstindikatorer.

*Indikator A:* Index över real faktorinkomst per årsverke totalt.

*Indikator B:* Index över real företagsinkomst per oavlönat årsverke.

*Indikator C:* Real Företagsinkomst.

## Så görs statistiken

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befintligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret (LBR), skördeuppskattningar, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsuppgifter. Det primärmaterial som särskilt tas fram inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringsenheten samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

## Statistikens tillförlitlighet

EAA:s intäktssida bygger på makrostatistik som i huvudsak bedöms ha god tillförlitlighet. På kostnadssidan finns tillförlitlig makrostatistik för endast ett fåtal poster, varför uppskattningar av de olika kostnadsslagen vanligen baseras på aggregerade bokföringsuppgifter från omkring 11 000 företag. I vissa fall görs även schablonmässiga antaganden. På grund av denna användning av ett flertal olika källor kan några statistiska osäkerhetsmått inte anges.

Statistiken avseende det senaste året baseras på en stor andel preliminära uppgifter och prognoser, särskilt på kostnadssidan, vilket innebär att den har en hög grad av osäkerhet.

## Bra att veta

### Annan statistik

Denna statistik kan i första hand jämföras med motsvarande statistik för övriga EU-länder som publiceras av Eurostat.

**Elektronisk publicering**

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.jordbruksverket.se> under Ta del av statistiken samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).



## In English

---

### Summary

*If you would like to download the publication in PDF format, then please click on the link "Första sidan – I korta drag" above, then click on the link "Hela publikationen (PDF)".*

The value of agricultural output 2014 is expected to be at almost the same level as in 2013. Both the value of crop output and animal output are expected to decrease by almost 1 %.

The total harvest of cereals is expected to be about 5.7 million metric tonnes in 2014, an increase by 14 % compared with 2013. The output prices of cereals are expected to decrease in the harvest year 2013/2014 compared with 2012/2013. In total, though, the value of cereal production is expected to increase by 2 % compared to last harvest year.

The total harvest of rape and turnip rape is expected to be at almost the same level as in 2013, due to an increase in the yield. The prices for the crop year 2014/2015 are expected to decrease and in total the production value of rape and turnip rape is estimated to a decrease by 16 %.

The slaughter of cattle is expected to increase by 3 % during 2014. At the same time prices are expected to decrease by about 5 %. The slaughter of pigs is expected to remain quite stable but the output price is expected to decrease which leads to a decrease in the value of pig production by almost 8 %.

The quantity of milk delivered to wholesalers is expected to increase by 2.5 % compared with 2013. At the same time the average output price of milk is estimated to increase by 3 % in 2014. The output prices were higher in the beginning of the year compared with the same period 2013. Although the prices have decreased during a large part of the year it is estimated that the average output price will be higher in 2014 compared with 2013. In total, the value of milk production is expected to increase by almost 6 %.

The value of the output of the agricultural industry at basic prices is expected to decrease marginally in 2014 compared with 2013. At the same time, the value of the total intermediate consumption is expected to be almost unchanged.

The factor income is calculated as the sum of production value and subsidies less the expenses of intermediate consumption and fixed capital consumption. The factor income is expected to decrease by 1.5 % in 2014 and the entrepreneurial income is estimated to decrease only marginally.

### List of tables

Explanation of symbols	4
1. Agricultural output at basic prices, intermediate consumption and other costs 2013 in million SEK and a first estimate for 2014, index 2013=100	4

### List of terms

Andra/Annan	Other
Animalieproduktion	Animal output

Animaliska produkter	Animal products
Arbetsinsats	Labour input
Arrende	Rent
Baspris	Basic price
Blommor och växter	Flowers and plants
BNP	GDP
Brutto	Gross
Bränslen och drivmedel	Fuels and propellants
Byggnader	Buildings
Djur	Animals
Djurfoder	Animal feed
Driftsöverskott	Operating surplus/Mixed income
Elektricitet	Electricity
Energi	Energy
Faktorinkomst	Factor income
Fjäderfä	Poultry
Foderväxter	Forage plants
Frukt och bär	Fruits
Får och getter	Sheep and goats
Färska	Fresh
Företagsinkomst	Entrepreneurial income
Förädlingsvärde	Value added
Handelsgödsel	Fertilizers and soil improvers
Havre	Oats
Hyseskostnader	Real estate rental charges
Hästar	Equines
Industrigrödor	Industrial crops
Icke-jordbruksaktiviteter	Non-agricultural activities
Insatsförbrukning	Intermediate consumption
Jordbruk	Agriculture
Jordbruksproduktion	Agricultural output
Jordbrukssektorn	Agricultural 'industry'
Jordbrukstjänster	Agricultural services
Jordbruksvaror	Agricultural goods
Kapitalförslitning	Fixed capital consumption
Kollektiva avgifter	Social security charges
Korn	Barley
Köksväxter	Vegetables

Löner	Compensation of employees
Maskiner och utrustning	Machinery and equipment
Mjök	Milk
Netto	Net
Nötkreatur	Cattle
Oljevaxter	Oil seeds
Plantskolevaxter	Horticultural products
Potatis	Potatoes
Prisförändring	Change in price
Produkter	Products
Produktion	Production/Output
Produktionssubventioner	Subsidies on production
Proteingrödor	Protein crops
Råg	Rye
Ränteintäkter	Interest received
Räntekostnader	Interest paid
Sekundära	Secondary
Sockerbetor	Sugar beet
Spannmål	Cereals
Svin	Pigs
Underhåll	Maintenance
Utsäde	Seeds
Vegetabilieproduktion	Crop output
Vegetabiliska produkter	Crop products
Vete	Wheat
Veterinärkostnader	Veterinary costs
Växter	Plants
Växtskyddsmedel	Plant protection products and pesticides
Årsverken	Annual working unit
Ägg	Eggs
Övriga	Other